

Händerna tillhör Jon Spencer,
lästmakare på Foster & Son.

83 Jermyn Street

Tiden står still i St James, West End i London. På stans äldsta skoskrädderi, **Foster & Son**, har prinsen av Wales och Charlie Chaplin varit kunder. Här görs skorna för hand, som på Edward VII:s tid.

TEXT JOHAN AUGUSTIN FOTO BRUNO EHRS

I den gröna pärmen finns
anteckningar om beställningar
från Edward VII - anno 1898.

Lästerna i bokträ formas efter kundernas precisa mått, ett hantverk som tar två månader från start till leverans.

PICCADILLY fick sitt namn efter pipkragarna eller "piccadills", som de modemedvetna herrarna bar i 1600-talets London. Parallellgatan heter Jermyn Street, och är den som mest av alla förknippas med den gamla sortens elegans. Här finns skjortmakare som Turnbull & Asser och Thomas Pink, Hacketts butik – och det äldsta skoskrädderiet i stan. Foster & Son skräddarsyr skor i West End-stil. Kännetecknet är de nedåtpåkande tåspetsarna.

På Foster & Son, grundat 1840, möts man av prydligt uppräddade skor och portföljer av hästskinn från grevskapet Devon, sydvästra England, känt för att åldras vackert. Den 70-årige ägaren Richard Edgecliffe-Johnson visar en väskmodell.

– Från att du beställt den tar det femton månader att få väskan levererad. Våra kunder kommer in till oss och säger: "jag vill ha något speciellt, något unikt", och det är precis vad vi ger dem, säger han.

Det kostar uppemot 30 000 kronor att få dessa skoskulpturer gjorda efter varje liten kurva på dina fotknölar. Men kunderna blir bara fler. Hur kommer det sig, mitt i finanskrisen?

– Att bära skräddarsytt på fötterna är ett diskret sätt för många att signalera att de är annorlunda.

I dagens London finns bara en handfull skoskrädderier. 1840 fanns 500. Arbetarklassen bar läderboots som de själva lagade i hemmet. Det var lätt att se vem som hade pengar genom att kasta en snabb blick mot fötterna till: skräddarsydda skor var för gentlemän. Skoskräddarna samlades gärna i den ekonomiska elitens kvarter, som här invid St James Palace. Det kungliga residenset byggdes

70-årige Richard Edgecliffe-Johnson lämnade livet som bankman för att ta över Foster & Son.

Skräddarsydda skor är på uppgång, och allt fler väljer det kända emblemet från 1840.

av Henrik VIII på 1530-talet, bebott sedan dess av både drottning Elisabeth I och II.

- De kungliga var trendsättande, eftersom de hade råd att köpa skor och dyrbara kläder, säger Richard.

Prinsen av Wales, sedermera kung Edward VII, finns fortfarande i den gröna kundpännen, hans beställningar är daterade 23 juni 1898 samt 6 juni 1904. Fred Astaire och Charlie Chaplin nämns också. Foster & Son lockar fortfarande kändisar, även om Richard inte vill avslöja namnen.

- Det har hänt att mina medarbetare har frågat dem om de kan bokstavera namnet, och då tänker jag för mig själv "Herregud, ser du inte vem det är!?" Men vi gör ingen skillnad på våra kunder.

Foster & Son startades enligt den officiella historieskrivningen för 172 år sedan av William Foster, men det är oklart om det var tidigare än så. Familjeföretaget togs över av sonen John som dödades av en bomb under andra världskriget 1941. 1999 gick man ihop med Henry Maxwell, systerföretaget som funnits i över 250 år. I dag tillverkas skor till båda märkena under samma tak. Richard klev in genom dörren på Foster & Son för sju år sedan när han var på jakt efter ett bälte. Han fastnade för det fina hantverket och såg potentialen i företaget.

Bakom spegeldörren leder en smal trätrappa upp till ovanvåningen, där fem anställda tillverkar skor för hand. De utbildas sedan sextioalet av gamle lästmakaren Terry Moore, i hans egen verkstad. Moore arbetade tidigare på Peal & Co, ett av landets mest framgångsrika skoproducenter som slog igen 1965.

Det stora fönstret släpper in tillräckligt med naturligt ljus för att Jon Spencer ska få en optimal miljö när han gör lästerna i bokträ. Han är representativt klädd i vit skjorta med manschettknappar och svart slips; han vet nämligen inte när det är dags att ta flyget till USA eller Japan för att ta måtten på kunder som inte har tid att ta sig till London. Jon har varit hos Foster & Son i drygt två år, lika länge har han tränats av Terry Moore. Ändå säger Jon att han har en lång väg kvar att gå.

- Det tar minst fem-sex år innan man är färdig, om det ens räcker. ©

Numrerade läster täcker väggarna längs trappan som leder upp till verkstaden på 83 Jermyn Street.